

בעת ההיא החלה הצפירה לצאת לאור
בברלין ובכל גליונות הצפירה נמצאו במשך
שנים רצופות מאמרים רבים ממנו ביריעות
העולם והטבע, רבים העתקות ומהם
ארגינלים. 1876 בא לרגלי עסקיו לקאניגס-
בערג ויחן ל"הקול" את ספרו "נספה בלא
משפט". בעת ההיא כתב ספרו "הלמוד
שפת צרפת עפ"י שיטה אללענדארף" (עודו
בכ"י). 1885 הו"ל ספרו "חטר מגוע
ישי" ב"ח (העתקה ס' דוד אל ראי של
ביקאנספילד), 1886— ספורו הקטן "הנקמה".
הרמ"ח העתיק למען האסיף ספור
"מירטאלא" של ארועשקאָווא. עתה מושבו
בזאמבראָו וְעוֹסֵק בַּמַּסָּחַר.

ר' מרדכי רובינשטיין מניד מישרים
בעיר קראקא.

M. Rubinstein in Krakau.

נולד בשנה הר"ד בעיר זאלקיעוו •
בשנת תרל"ה הו"ל בלבוב הספר "נבעת
שאו"ל על מות הג' שאול יוסף ז"ל. תר"ם
"נויעת הארי" הספר על מות הג' מלבים
ז"ל. הרמ"א הרפים הגדה ש"פ עם פירוש
"מר דרור". תרמ"ג הספר על מות מוהר"ם
סופר בשם "איה סופר". בכ"י עמו ס'
"דורש לפרקים" על אבות, וס' "שמן למור"
על התורה.

ר' יצחק משה רומש בפאניוועז
(פלך קאוונא).

I. Rumsch, in Ponivesz.

נולד בעיר קטנה ועומער פלך ווילנא
ביום א' פסח תקפ"ב. בן ט' שנים בא עם
אביו לווילנא ויהי שם בבית קרובו ר' אריה
דאנציג נכד בעל ה"חיי אדם". עד י"ג שנה
למד בישיבת אחיו ר' יוסף רומש ואח"כ
כארבע שנים בישיבת ר' מרדכי קלאצקי
שנודעה בשם ישיבת ר' מרדכי סאלצער,
ובצאתו משם למד בעצמו בשקידה בכיהמ"ד

ר' ישראל ראלל

I. Rall, in Lemberg.

נולד בבראדי בשנת תק"ץ. למד
בנעוריו נפ"ח בחדרי מלמדים, ובהיותו
כבן י"ג נמצא לו מלמד אשר החל להרגילו
בספרי מחקר והנה אתו בס' המורה
להרמב"ם, ומאתו היתה נסבה כי החל
לשקוד בחכמה וללמוד לשונות זרות,
חדשות גם ישנות, ותהי ראשית פעולתו
בהעתיקת שירים ומאמרים להמסורר
שיללער, וקצתם נדפסו ב"כוכבי יצחק".
אח"כ נשא אשה מעיר יאראסלוי ושם הגה
בלמודים עם מרעהו אלכסנדר לאנגבאנק,
זהרפ"סו כפעם בפעם מאמרים במכ"ע
"המניד". משם בא לרגלי מסחרו לאדעססא,
זהרפ"ס שם ב"המליץ" כמה מאמרים בבקרה
זחדושי אנדה, גם הו"ל ספרו "שירי
רומי" תרגומים שונים משירי המסוררים
הרומים, וכן נדפסו משיריו באוצר חכמה,
הנשר בלבוב, בית אוצר הספרות (כרך
א'). מאדעססא בא ווינה והרפים מאמרים
סדעיים במ"ע, "דייטשע ציט"ג", "פרעססע"
ועוד. עתה מתנורר בלעמבערג ומו"ל מכ"ע
שם ויפ"ת בנ' מחלקות: עבריה, אשכנזית
וצרפתית (נדפסו ער כה נ' מחברות
מכאו"א). בכתובים עמו ס' בל"א Vom
Geiste

ר' אברהם אבא ראקאווסקי

(אברבנא"ל).

A. A. Rakowski, in Zambrow, Gouv.
Lohza, (Rus.-Polen)

נולד כסלו תרט"ז בעיר מאריאמפאל
פ' סובאלק. הרי"ח נקרא אביו הרה"ג
עזריאל אריה לרב בעיר סטאוויסק ואח"כ
לרב בפלאצק (תרכ"ב) ששם הובא גם הוא
ללמד תחת השגחה אביו ואחיו הבכור
תלמוד ומפרשיו, גם בלה"ק ושפות חיות
שקר הרבה, ובשנת תרל"ב החל לכתוב
מאמרים בהמניד והצפה להמניד. 1875
י"ל בווארשא העתיקו נדחי ישראל.

אות ריש

ר' בנימין חיים רייז

: B. Ch. Reis, in Warschau.

נולד בעיר בריסק כ"ג שבט תרכ"ג. במלאות לו י"ג שנים הלך לוואלאוין וילמוד בישיבה שנה אחת וישקוד גם בשפות ומדעים. 1881 בא לווארשא ויעסק במסחר, ובשעות החופש מסך בשבט סופר ובשנת תרמ"ז החלו ספוריו לראות אור בהצפירה ובהאסף, והם: "החלום", "דוד ויהונתן", "פרי מעללים", "שחת עצי היער", "קיקיון דיונה", "כאונס ולא ברצון", "תורת טשה", "נוסח ספרד", "מנבורי ישראל", "כמי האשם", "נמליאל השאולני" ונמצאים עמו בכ"י כמה ספורים ושירים בשפת עבר ורוסיא.

ר' יצחק יעקב ריינעם רב בלודא
(פ' ווילנא).

Isaak Reines, Rabbiner in Lida
(Guv. Wilno.)

נולד ביום ה' ט' חשוון תר"מ בעיר פינסק (פ' מינסק) לאביו ר' שלמה נפתלי נכד בעל "שלחן שלמה" ומיוצאי יריבו של הנאון ר' שאול וואהל ז"ל. — שקד על התורה בעיר מולדתו ואח"כ בישיבת וואלאוין ואיישישצק ולמד תורה גם מפ"ר יצחק יחיאל רב בקארעליץ עד מ"ו לחייו ומאו ואילך למד בעצמו בשקידה רבה. גם שקד בלמוד חכמה החשבון הנשגב ובלמוד ל' אשכנז וקרא ספרי קאנט וכו'. בשנת תרי"ט נשא אשה בת ר' יוסף רוזן ז"ל (אב"ד בסלאנים) שהיה או רב בעיר הארידאק, ובחמש השנים שאכל על שלחן חותמו הוסיף לשקוד בתורה. תרכ"ד נתקבל לרב בעיר שוקיאן (פ' קאוונא) ויהי שם עד ש' תרכ"ט. בשנה ההיא נתקבל לרב בעיר שווינצאן (פ' ווילנא). שם יסד ישיבת

הישן. ע"י הערת אחד הזקנים מחבשי ביהמ"ד ההוא החל להגות במספרים בספר העיקרים אשר נתן לו ואח"כ גם בתנ"ך ודקדוק, עד הגלות סודו. אז אכפו עליו קרוביו לנסוע לעיר מולדתו ולקחת אשה, לבל יהי "למשכיל". מקץ שנתיים ימים בא לוויילנא להיות מורה לבן אחד העשירים. עפ"י עצתו קנה תלמידו זה ספרי השכלה רבים ושונים, ובהיות עבודתו ללמד מעטה למד בעצמו בשעותיו הפנויות בספרים ההם וישקד על לשון אשכנז ויתר למורים, גם התנדע אל המשכילים אשר בעיר ויהיו לו רבים מהם לרעים נאמנים. כה עברו עליו שנתיים ימים, אשר כמו התכונן לנסוע לחו"ל להקשיב בלמורים, אך חותנו וקרוביו בהודע למו הדבר צררוהו מאד, הנבילוהו בכבלי ברזל לעיר מולדתו ויאמרו למסרו לעבודת הצבא, ואף כי נלחם עמהם ויצאו מרשומם וגם את אשתו שלח מפניו, בכל זאת לא יכול עוד להוציא מאויי לבו לפעולות אדם. תרי"ג נפתח מטעה"ם בת"ם הראשינים לילדי ב"ב בנליל ווילנא, ובחדש פעברואר 1853 נמנו רומש ורעו יל"ג למורים בכיה"ם בעיר פאניוועז ויכהן שם עד 1861. בימים ההם החל לכתוב מאמרים גם חבר ספרו "כור עני" (העתקת ראבינוואהן), נדפס פעם ראשונה בוויילנא תרכ"ב (כסף ההדפסה נתנה לו הממשלה), שנית באיידטקוהנען תרל"ב ושלישית בוויילנא תרמ"ג. בש' תרל"ב הו"ל ספר "קנאת ספרי קדש" (ווילנא); תרל"ו ספור "שלומה רשעים" ונלוה אליו ספור קטן "חתיכת בר" (העהקה); תרמ"ג — ספור "מנלח אסתר השניה". ובכ"י עמו ספור "שער שבאשה", "בית גאים (בלתי נשלם עוד), "איש ואשת חיל" (כנ"ל), גם באורים רבים על כה"ק. ובאו סמנו מאמרים ספורים בהכרמל השבועי והמליץ.